

In verband met alle maatregelen omtrent de corona-bestrijding verschijnt de reguliere halfjaarlijkse papieren nieuwsbrief deze zomer niet. In plaats daarvan treft u op deze plaats een digitale versie aan geheel gewijd aan de maatregelen die Hospice Wassenaar heeft getroffen om zo goed mogelijk de zorg te kunnen blijven leveren. Het is de bedoeling om eind september, rondom de viering van ons 3e lustrum, een speciale traditionele papieren nieuwsbrief te laten verschijnen.

Onze missie in tijden van corona

Het zijn uitzonderlijke tijden. Zo'n situatie hebben we niet eerder meegemaakt. Voor onze beslissingen kunnen we dan ook niet zomaar lering trekken uit vergelijkbare situaties in het verleden. Maar beslissingen moeten en willen we wél blijven nemen.

Onze missie is duidelijk: mensen in een zo huiselijk mogelijke sfeer liefdevol en zorgzaam bijstaan in de laatste fase van hun leven. En – en dát is uiterst relevant! – dat hun naasten met dierbare herinneringen aan die laatste fase van het leven hun eigen leven daarna kunnen voortzetten.

Als bestuur voelden wij ons genoodzaakt stil te staan bij de vraag of het wel verantwoord is om het hospice open te houden in deze moeilijke situatie. Wij menen oprecht van wél. Want ook wanneer het moeilijk is, willen we mensen bijstaan in hun laatste levensfase. Maar ook omdat thuiszorg, ziekenhuizen, verpleeghuizen en verzorgingshuizen onder ongekende druk staan en we die juist moeten ontlasten waar dat mogelijk is.

Deze beslissing vergt veel van onze medewerkers: coördinatoren, verpleegkundigen, huishoudelijke hulp, en – last but not least – vrijwilligers. Van hen wordt, meer dan gewoonlijk, enorme flexibiliteit, flinkheid, discipline en creativiteit gevraagd. Wij zijn buitengewoon trots op hen, óók op diegenen die gedisciplineerd thuisblijven, ofschoon zij zo graag in het hospice zouden willen helpen. Deze beslissing vergt ook het treffen van strikte maatregelen (hygiëne, afstand houden, aantallen bezoekers, oplettendheid ten aanzien van hun gezondheid, enz.) en het

handhaven van die maatregelen. Elke dag is er minstens eenmaal overleg tussen bestuur en coördinatoren en tussen bestuursleden onderling. Iedereen doet wat hij moet doen en iedereen denkt scherp mee. Van dag tot dag en van geval tot geval bezien wij – bestuur en coördinatoren – wat ons te doen staat. Daarbij hebben wij houvast aan een lange lijst factoren waarmee we rekening willen houden. Landelijke regels en adviezen (van bijvoorbeeld RIVM en kabinet) en de expertise van huisartsen, de coördinerend huisarts, onze palliatief consulent, koepelorganisaties. GGD en anderen geven ons eveneens houvast.

Met zijn allen hebben wij besloten tot een 'moedig voorwaarts'. Daar gaan we voor!

Namens het bestuur,
Else van Dijk-Staats, voorzitter

Bloemenhulde

Na een indrukwekkend nationaal applaus voor medewerkers in de zorg, staken de gemeenten Voorschoten en Wassenaar ons met deze fleurige lentebloeiers een hart onder de riem.

De gemeenten spraken hun bewondering en waardering uit voor ieders fantastische inzet in deze lastige tijd! De tulpen staan verdeeld in het hospice zodat we er allemaal van kunnen genieten. Hartelijk dank, gemeenten!

Afstand houden en toch nabij zijn

Vanaf begin maart is duidelijk dat het Covid-19-virus (coronavirus) steeds meer invloed zou gaan krijgen op ons dagelijks leven. Dus ook op het dagelijkse leven in ons hospice.

Aanvankelijk werd alleen het verbod op handen schudden ingevoerd. Dit bleek al van grote impact te zijn. Als ik een familie wil condoleren met het verlies van hun dierbare, voel ik me onhandig maar ik merk al snel dat gesproken woorden en een hand op het hart ook kunnen getuigen van medeleven.

De maatregelen volgen elkaar snel op en ons dagelijks werk als coördinator lijkt grotendeels in beslag genomen te worden door het coronavirus.

Onze kerntaak, de coördinatie van de zorg voor onze gasten en hun naasten, komt plotseling in een ander daglicht te staan. Dit kost veel tijd maar het is nodig en belangrijk, en de tijd is er ook wel omdat externe bijeenkomsten zoals scholingen en vergaderingen komen te vervallen. We volgen de richtlijnen van het RIVM en het

ministerie, we volgen de adviezen van onze koepelorganisatie VPTZ, we overleggen dagelijks met ons bestuur en met de verpleegkundig manager en zo doen we gezamenlijk onze uiterste best om het hospice op verantwoorde wijze draaiende te houden. Voor onze vrijwilligers betekent dit dat zij zelf moeten aangeven of zij wel of niet inzetbaar zijn voor het hospice. Op dit moment mogen we dankbaar zijn dat er nog een groot aantal vrijwilligers inzetbaar is, waardoor de continuïteit van de zorg niet in gevaar is. Vooralsnog lijkt dit te lukken en dankzij de liefdevolle inzet en betrokkenheid

van onze vrijwilligers en verpleegkundigen kunnen wij de zorg voor onze gasten op verantwoorde wijze waarborgen. Dit vraagt veel van ons allen, verantwoordelijkheid nemen bijvoorbeeld bij het afstand houden in de woonkeuken, het aanpassen van de bezoeksregeling, telefonisch overleg

in plaats van face to face contact, geen samenkomsten van meer dan drie personen en de huisarts die vooral e-consulting doet. In het hospice, het huis waarin we ons allen zo thuis voelen, gelden nu de regels zoals in openbare gebouwen.

In de gesprekken met onze gasten, hun naasten en onze vrijwilligers merken we gelukkig dat ons beleid begrepen en gesteund wordt. Iedereen waardeert onze inspanning en onze zorgvuldigheid om in

het hospice besmetting zoveel mogelijk te voorkomen. Daar waar wij onder normale omstandigheden protocollen en regels het liefst uit de weg gaan, zijn we nu gebonden aan wat de overheid ons voorschrijft. Wij nemen dit serieus en letten er ook op dat iedereen binnen onze organisatie goed voor zichzelf zorgt en, waar mogelijk, afstand houdt. In deze onzekere en onvoorspelbare periode doen we het samen, en samen kijken we uit naar betere tijden waarin we elkaar weer mogen omhelzen.

Ingrid Schonk-Mooijman, coördinator

Even bikkelen, met al die regels!

- **Geen handen geven**
- **Afstand houden!**
- **Maximaal twee bezoekers per gast**
- **Geen bezoekers in de algemene ruimte**

Er komt, vanwege de corona-epidemie, een aantal extra regels op ons, vrijwilligers in het hospice, af. En die regels zijn niet allemaal meteen eenvoudig na te leven! Het eerste wat we nu bij binnenkomst doen, is handen wassen (dat is trouwens ook het tweede, het derde en het laatste wat we doen). Als er een nieuwe gast met zijn of haar familieleden in het hospice arriveert, geven we geen hand meer: we stellen ons op anderhalve meter afstand voor. Komt er bezoek voor een gast, dan vragen we ook de bezoekers om eerst in de kamer van de gast de handen te wassen. Vaak lopen bezoekers met ons mee de keuken in, om zelf koffie mee te nemen naar de kamer. Dat mag niet meer, wij brengen die koffie wel naar de kamer. Vanwege de verplichte afstand moeten we ook onze overleggen met verpleegkundigen en coördinatoren aanpassen.

We overleggen nu – bijvoorbeeld bij momenten van overdracht – in groepjes van hooguit vier personen. Dat geeft soms het idee dat we niet alles kunnen melden wat we moeten melden, maar het is eigenlijk ook wel efficiënt zo. Het is even bikkelen, met al die regels. Bikkelen is een oud behendigheids spel, je kunt het leren. Hoe goed en noodzakelijk al die extra regels zijn, ik hoop vurig dat ze – tegen de tijd dat we er allemaal aan gewend zijn – niet meer nodig zijn. Omdat de epidemie dan op z'n retour is, of misschien wel helemaal het land uit. Dat moment mag wat mij betreft heel snel aanbreken. En laten we hopen dat tót die tijd het virus geen vat krijgt op het hospice: niet op de gasten en hun familieleden, en ook niet op verpleegkundigen, vrijwilligers en coördinatoren! Zodat we achteraf kunnen zeggen: 'Het was even bikkelen, met al die extra regels, maar we hebben ons er doorheen geslagen!'

Hans Janssen, vrijwilliger